

عنوان : بررسی و مقایسه ی میزان دستیابی طرح های اشتغال زای بنیاد شهید و امور ایثارگران به اهداف خود در استان کردستان

85-86

محقق : نصرت الله قاسمی فر

چکیده: پژوهش حاضر به منظور بررسی و مقایسه ی میزان دستیابی طرح های اشتغال زای بنیاد شهید و امور ایثارگران به اهداف خود انجام شده است. روش تحقیق توصیفی و جامعه آماری شامل تمامی کارشناسان اشتغال بنیاد و 1568 نفر از جانبازان، خانواده شهدا و ایثارگرانی بوده است که از سال 78 تا نیمه ی اول 84 از وام اشتغال استفاده کرده اند. روش نمونه گیری، تصادفی طبقه ای و حجم نمونه 311 نفر بوده و ابزار اندازه گیری شامل دو پرسشنامه ی محقق ساخته دارای 61 سؤال می باشد. براساس مدل های نظری اشتغال، ابعاد روانی، اجتماعی، اقتصادی و ایجاد اشتغال مورد تأکید قرار گرفته است. در بعد ایجاد اشتغال و تداوم آن از دیدگاه مسئولین اشتغال 50 درصد و از دیدگاه آزمودنی ها نیز در حدود 50 درصد اشتغال ایجاد شده است. بنابراین طرح های اشتغال زا در دست یابی به اهداف اشتغال در زمینه تداوم فعالیت های شغلی 50 درصد موفق بوده است. در بعد اقتصادی 87/5 درصد در خدمت متوسط و کمتر از متوسط بهبودی داشته. به عبارت دیگر طرح های اشتغال زا در دست یابی به اهداف اقتصادی و در آمد زایی در حد خیلی کمی موفق بوده است. در بعد روانی اکثریت (75 درصد) آزمودنی ها اظهار داشته اند که وام های اشتغال ایجاد اعتماد به نفس و ایجاد ارزش نموده است و در بعد اجتماعی 87 درصد آزمودنی ها اظهار داشته اند که وام های اشتغال باعث ایجاد روابط اجتماعی، امید به زندگی و انگیزش پیشرفت شده است. از دیدگاه مسوولین، در میان طرح پرداخت وام، طرح های خدماتی بیشترین

موفقیت را داشته اند و در حد کمی در رفع بیکاری مؤثر بوده و به معیشت خانواده ها کمک کرده است. از میان طرح های آموزشی، طرح کارورزی شغلی بیشترین فراوانی را دارد و در حد کمی در رسیدن به اهداف موفق بوده است در نتیجه وام های اشتغال در حدود 50 درصد به اشتغال دائم منجر شده، در حقیقت 50 درصد به اهداف خود رسیده است.

کلید واژه: دستیابی به اهداف، بعد روانی، بعد اجتماعی، بعد اقتصادی، طرح های اشتغال زا

مقدمه:

اشتغال یکی از مهمترین مسائل انسانی جامعه ی معاصر است و در کشورهای در حال توسعه با توجه به عدم توازن در ساختارهای اقتصادی، فرهنگی و سیاسی نقش و سهم قابل توجهی را در میزان استمرار فرآیند توسعه برعهده دارد. جامعه ی رو به توسعه ایران نیز به شدت با این مسأله درگیر و نیازمند کار، تلاش و کار آفرینی است، زمانی برنامه ی چهارم توسعه محقق خواهد شد که سیاست گذاری مسوولین در جهت بکارگیری نیروی فعال جامعه انجام گیرد. وقتی ایران می تواند به عنوان نیروی بلامنازع منطقه مطرح شود که از نیروی جمعیت فعال و جوان موجود به درستی استفاده نماید و از پتانسیل عظیم آنان در توسعه و آبادانی کشور استفاده نماید. به همین دلیل یکی از اهداف مهم دست اندرکاران فراهم نمودن اشتغال برای جوانان به عنوان بخش فعال جامعه است. در راستای تحقق اهداف و سیاست های دولت، بنیاد شهید و امور ایثارگران نیز به منظور کاهش نرخ بیکاری، بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی طرح هایی را جهت اشتغال جانبازان، فرزندان شاهد و ایثارگران ارائه کرده و با دادن وام های اشتغال، آنان را در اجرای طرح های اشتغال زا، یاری نموده است. این تدبیر در بنیاد شهید و امور ایثارگران مورد توجه قرار گرفته و لازم است میزان دستیابی و موفقیت طرح های اشتغال زا به اهداف خود مورد بررسی و مقایسه قرار گیرد.

بیان مسأله :

اشتغال یکی از دغدغه های اصلی قشر جوان و نیروی فعال جامعه و از مسائل مهم اجتماعی است. در جمهوری اسلامی ایجاد اشتغال و حل مسأله ی بیکاری از اولویت خاصی برخوردار است و نرخ بیکاری 11/4 درصد می باشد و علی رغم کاهش آن نسبت به سالیان گذشته نرخ موجود بالا و قابل توجه است، این نرخ نسبت به اقشار مختلف متفاوت است و نرخ بیکاری در خانواده ی شهدا و ایثارگران به ویژه دردانش آموختگان عالی شاهد و ایثارگران که مهمترین بخش نیروی انسانی جامعه قلمداد می شوند ، بیشتر از اقشار دیگری باشد . بنابر نظر مسئول اشتغال بنیاد 95 هزار نفر از ایثارگران و خانواده های شهدا فاقد شغل می باشند (نشریه افضل ، شماره 4 سال دهم خرداد ، 1385). اشتغال روحیه افراد شاغل را بالا می برد و به آنان هویت می بخشد و پایگاه حقوقی و اجتماعی آنان را تضمین می کند و از دیدگاه صاحب نظران اشتغال، برابعد اقتصادی، اجتماعی و روانی انسان تأثیر مثبت دارد، از نظر اقتصادی درآمد را افزایش می دهد و از نظر اجتماعی انگیزه پیشرفت، امید به زندگی را در افراد ایجاد می کند و بیکاری را کاهش می دهد (ربانی و دیگران، 1385 ص 85). از نظر روانی زمینه ی رشد و شکوفایی، روحیه ی خوداتکایی و اعتماد به نفس را در افراد بوجود می آورد (یاسایی، 1382). این بحث در بنیاد شهید و امور ایثارگران اهمیت خاصی دارد و با تشکیل کمیته ی اشتغال این مسأله مورد تأکید قرار گرفت و با دادن وام اشتغال، خانواده های شاهد و ایثارگران را در جهت اخذ طرح های اشتغال زا یاری نمودند ، آن ها را تحت حمایت ویژه قرار داده اند و در این رابطه مدتی است که وام های اشتغال به خانواده های شاهد و ایثارگران پرداخت می شود و حال سؤال اصلی پژوهش این است که میزان دست یابی طرح های اشتغال زا ی بنیاد شهید و امور ایثارگران به اهداف خود در استان کردستان از سال 84 تا 78 چقدر بوده است ؟

سؤال ها:

1- آیا طرح های اشتغال زا برای جانبازان ، فرزندان شاهد و ایثارگران ایجاد اشتغال نموده است؟

2- آیا طرح های اشتغال زا در بعد اقتصادی در بهبود وضعیت اقتصادی برای جانبازان ، فرزندان شاهد و ایثارگران مؤثر بوده

است؟

3- آیا طرح های اشتغال زا در بعد روانی (اعتماد به نفس) جانبازان ، فرزندان شاهد و ایثارگران بر اساس نوع طرح ها موثر بوده

است ؟

4- آیا طرح های اشتغال زا در تقویت بعد اجتماعی برای جانبازان، فرزندان شاهد و ایثارگران مؤثر بوده است؟

5- آیا بین میزان دست یابی طرح های اشتغال زا با توجه به نوع آن ها در ابعاد اقتصادی، فردی و اجتماعی تفاوت وجود دارد؟

6- آیا بین میزان دست یابی ایثارگران مرد وزن به اهداف طرح های اشتغال زا (در بعد فردی، اجتماعی و اقتصادی) تفاوت

وجود دارد؟

7- طرح های اشتغال زا از دیدگاه مسئولین اشتغال بنیاد استان چه وضعیتی دارند؟

8- علل موفقیت طرح های اجرا شده (به نظر استفاده کنندگان از طرح های اشتغال زا و مسئولین اشتغال بنیاد) چیست ؟

9- علل شکست طرح های اجرا شده (به نظر استفاده کنندگان از طرح های اشتغال زا و مسئولین اشتغال بنیاد) چیست ؟

روش تحقیق

روش تحقیق با توجه به هدف تحقیق، کاربردی و از نظر روش و ماهیت، توصیفی است و تحقیق توصیفی، تحقیقی است که چستی، ویژگیها و شرایط موجود پدیدهها را مورد بررسی قرار می‌دهد و یا به عبارتی، تحقیق توصیفی در صد شناخت علمی و منطقی آنچه را که هست می‌باشد و محقق هیچ دخل و تصرفی در وضعیت و موقعیت متغیرها ندارد (خاکی، 1379 ص 104). هدف اصلی این پژوهش تعیین میزان دستیابی طرح‌های اشتغال‌زایی بنیاد شهید و امور ایثارگران در اهداف خود با توجه به نوع طرح‌هاست و اطلاعات لازم به وسیله پرسشنامه، جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جامعه‌ی آماری :

جامعه‌ی آماری، تمامی جانبازان، خانواده‌های شهدا و ایثارگرانی هستند که از سال 1378 تا نیمه‌ی اول سال 1384، از وام‌های اشتغال بنیاد شهید و امور ایثارگران استفاده کرده‌اند و تعداد آنان در مجموع 1576 نفر می‌باشند و همچنین تمامی کارشناسان اشتغال بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان‌های استان کردستان می‌باشند.

روش نمونه‌گیری :

باتوجه به موقعیت جغرافیایی استان و غیر همگن بودن شهرستان ها از نظر فرهنگی از روش نمونه گیری تصادفی طبقه

ای استفاده شده است. ابتدا لیستی از جانبازان ، خانواده شهدا و ایثارگرانی که از سال 78 تا نیمه ی اول 84 از وام اشتغال استفاده

کرده اند تهیه و سپس براساس جدول زیر سهم هر طبقه تعیین شده است.

جدول 1: تعداد طرح های اخذ شده در هر شهرستان:

مناطق هشت گانه							
سقز	دیواندره	بانه	مریوان	بیجار	سنندج	قروه	کامیاران
137	32	245	250	95	599	62	148
8/5 درصد	2	15/5	16	6	38/5	4	9/5
27	6	48	50	20	118	12	30

$$p_k = \frac{N_k}{N}$$

درصد هر منطقه

$$N_k = P_k . n$$

سهم هر منطقه

نمونه آماری:

الف- نمونه آماری 311 نفر از جانبازان ، خانواده شهدا و ایثارگرانی که از سال 78 تا نیمه ی اول 84 از وام اشتغال استفاده کرده

اند می باشد.

ب- هشت نفر از کارشناسان اشتغال استان.

حجم نمونه : با استفاده از فرمول زیر $n = \frac{N \cdot Z^2 \cdot P(1-P)}{(N-1)D^2 + z^2 p(1-p)}$ و شیوه ی تعدیل آن $n_c = \frac{n_n}{1+n_0} \cdot \frac{N}{N}$ 311 نفر محاسبه

شد که با جدول مورگان نیز هماهنگ است (شریفی، 1380 ص 80).

$n =$ حجم جامعه ی آماری برابر با 1568 نفر

$Z^2 =$ سطح اطمینان برابر با 1/96

$N =$ حجم نمونه ی آماری برابر با 311 نفر

$P =$ نسبت درصد افراد فرض شده برابر با (0/5)

$d^2 =$ میزان خطا 0/05

ابزار اندازه گیری :

از دو پرسشنامه ی محقق ساخته شامل 61 سؤال استفاده شده است ، که 29 سؤال مربوط به مسئولین اشتغال

و 32 سؤال به شرح زیر مربوط به استفاده کنندگان از طرح هاست، 7 سؤال مربوط به ویژگی های شخصی، 9 سؤال طرح

های اشتغال را، 2 سؤال ایجاد اشتغال، 3 سؤال بعد اقتصادی، 4 سؤال بعد روانی و 3 سؤال بعد اجتماعی و 4 سؤال باز پاسخ می

باشد.

روایی: برای تعیین روایی از قضاوت متخصصان استفاده شده است، در این باره که سؤال های آزمون تا چه میزان معرف محتوا و هدف ها هستند و برای این کار از نظریه کارشناسان اشتغال بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان های استان کردستان و اساتید گروه علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور استفاده شده است و از میان سؤالات طرح شده سؤالات آزمون که معرف موضوع مورد نظر می باشد، انتخاب و روایی محتوایی و صوری آن برآورد گردید.

پایایی: برای محاسبه پایایی پرسشنامه از **آلفای کرانباخ** استفاده شده است. ابتدا پرسشنامه در یک گروه پنجاه نفری اجرا و

پایایی آن براساس **فرمول** $\alpha = \frac{K}{k-1} (1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2})$ محاسبه شد، که در آن $\sum S_i^2$ مجموع واریانس سؤال ها، S^2 واریانس

نمره های خام و k تعداد سؤال ها و ضریب بدست آمده برابر با 78/ بوده است.

تحلیل نتایج:

نتایج بدست آمده از تحلیل توصیفی داده ها درباره ی وضعیت طرح های اشتغال نشان می دهد که **50 درصد** وام های غال به اشتغال دائم و پایدار منجر شده و **62/5 درصد** پرداخت وام ها به طرح های خدماتی، **12/5 درصد** به طرح های اوزری و **25 درصد** به طرح های تعاونی و خصوصی اختصاص یافته است. **25 درصد** خیلی زیاد، **25 درصد** متوسط و **1 درصد** در حد کم اعتقاد دارند که طرح های اشتغال زایی به استقلال معیشت خانواده معظم شهدا و ایثارگران منجر شده ت. از طرح های اشتغال زایی **25 درصد** خیلی کم، **25 درصد** کم، **37/5 درصد** متوسط و **12/5 درصد** خیلی زیاد، به ایجاد غال و رفع بیکاری منجر شده است.

جدول 2: تی تست تک گروه مقایسه ی میانگین مورد انتظار با میانگین محاسبه شده در بعد اقتصادی.

Test Value = 10

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	تفاوت میانگین ها	خطای معیار میانگین ها	انحراف معیار	میانگین	فاصله اطمینان 95٪		تعداد	بعد اقتصادی
							پایین	بالا		
df	T	Sig	M.D	S.E	S.D	Mean	L	U	N	
31	/112	000	/0096	14965		/9904	/3041	-2 /7152	311	
0	-20	0/	-3	0/	63902	6	-3			
					2/					

باتوجه به جدول 2: مقدار t محاسبه شده (-20/112 بدون در نظر گرفتن علامت منفی) با درجه آزادی 310 و سطح معنی داری

$\alpha = 0/05$ بزرگتر از t جدول 645/1 است بنابراین بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معنا داری وجود دارد در نتیجه طرح های

اشتغال زا در دست یابی به اهداف اقتصادی موفق بوده است.

جدول 3: تی تست تک گروه مقایسه ی میانگین مورد انتظار با میانگین محاسبه شده در بعد (روانی) میزان اعتماد به نفس.

Test Value = 13

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	تفاوت میانگین ها	خطای معیار میانگین ها	انحراف معیار	میانگین	فاصله اطمینان 95٪		تعداد	اعتماد به نفس (بعد روانی)
							پایین	بالا		
df	T	Sig	M.D	S.E	S.D	Mean	L	U	N	
310	15/706	0/000	2/3730	0/15109	266442	15/3730	0757	2/6703	311	
	15	0	2/	0/	266442	15	2/			
					2/					

باتوجه به جدول 3: مقدار t محاسبه شده (15/706) با درجه آزادی 310 و سطح معناداری $\alpha = 0/05$ بزرگتر از t جدول 645 / 1

است. بنابراین بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج آزمون حاکی از این است که طرح های اشتغال زا

دردست یابی به یکی از اهداف خود یعنی ایجاد و افزایش اعتماد به نفس موفق بوده است.

جدول 4: تی تست تک گروه مقایسه ی میانگین مورد انتظار با میانگین محاسبه شده در بعد اجتماعی.

Test Value = 10

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	تفاوت میانگین ها	خطای معیار میانگین ها	انحراف معیار	میانگین	فاصله اطمینان 95٪		تعداد	بعد اجتماعی
							پایین	بالا		
df	T	Sig	M.D	S.E	S.D	Mean	L	U	N	
31	/501	/000	3730	10573		/2733	0653	2/4814	311	
0	21	0	2/	0/	/86458	12	2/			
					1					

باتوجه به جدول 4: مقدار t محاسبه شده (12/501) با درجه آزادی 310 و سطح معناداری $\alpha = 0/05$ بزرگتر از t جدول 645/1 است بنابراین

ن میانگین های مورد مقایسه تفاوت معنا داری وجود دارد و نتایج آزمون حاکی از این است که طرح های اشتغال زا در دست یابی به یکی بداف خود در بعد اجتماعی موفق بوده است.

دول 5: تی تست تک گروه مقایسه ی میانگین مورد انتظار بامیانگین محاسبه شده در زمینه تداوم و فعالیت های شغلی.

Test Value = 10

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	تفاوت میانگین ها	خطای معیار میانگین ها	انحراف معیار	میانگین	فاصله اطمینان 95٪ برای اختلاف میانگین ها		تعداد	تداوم اشتغال
							پایین	بالا		
df	T	Sig	M.D	S.E	S.D	Mean	L	U	N	
310	/640	/000	/3987	50219		/6013	/5014	/2960	311	
	-7	0	0	0/	29031	3	0	0		
					0/					

باتوجه به جدول 5: مقدار t محاسبه شده (7/640- بدون در نظر گرفتن علامت منفی) با درجه آزادی 310 و سطح معنی داری

$0/05 = \alpha$ بزرگتر از t جدول 645/1 است، بنابراین بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معنا داری وجود دارد، در نتیجه طرح های

اشتغال را در دست یابی به اهداف خود در بعد ایجاد اشتغال موفق بوده است.

جدول 6: خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس مقایسه انواع طرح های اشتغال را در دست یابی به هدف در بعد اجتماعی در ایثارگران.

Sig	F	MS	df	SS	منابع تغییر
سطح معنی داری	آمار آزمون	میانگین مجذورات	درجه آزاد	مجموع مجذورات	
0/003	4/7	15/955	3	47/866	بین گروهی
		3/355	307	1029/903	درون گروهی
			310	1077/768	کل

باتوجه به اطلاعات آمده در جدول 6: چون F به دست آمده یعنی مقدار $4/7$ از F جدول $2/65$ در سطح معنی

داری $\alpha = 0/05$ و درجه آزادی 3 و 307 یعنی مقدار بزرگتر است فرض صفر رد می شود و بین میانگین های مورد

مقایسه تفاوت معنی داری وجود دارد در نتیجه بین افزایش میزان روحیه اجتماعی ایثارگران با توجه به نوع طرح

آن ها تفاوت معنی دار وجود دارد. برای مشخص کردن این نکته که تفاوت بین میانگین کدام گروه ها معنی

داراست از آزمون تعقیبی شفه استفاده شد.

جدول 7: نتایج آزمون شفه.

گروه ها	میانگین اختلاف	خطای انحراف استاندارد	
کشاورزی صنعتی کوچک	0/52	0/59	0/85
تعاونی	0/80	0/88	0/84
خدماتی	1/24	0/35	@ 0/06
کشاورزی صنعتی کوچک	0/52	0/59	0/85
تعاونی	0/28	0/95	0/99
خدمات	0/72	0/5	0/56
کشاورزی تعاونی	0/81	0/9	0/84
صنعتی	0/3	0/95	0/99
خدماتی	0/44	0/83	0/96
کشاورزی خدماتی	24/1	0/35	@ 0/06
صنعتی	0/72	0/5	0/55
تعاونی	0/44	0/83	0/96

جدول 7: نتایج آزمون شفه نشان می دهد فقط بین میانگین بعد اجتماعی افرادی که از طرح های کشاورزی استفاده کرده اند و گروه خدماتی تفاوت معنی دار وجود دارد.

جدول 8: خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس مقایسه انواع طرح های اشتغال زا در دست یابی به هدف افزایش اعتماد به نفس

درایثارگران

Sig	F	MS	df	SS	
سطح معنی داری	آمار آزمون	میانگین مجذورات	درجه آزاد	مجموع مجذورات	منابع تغییر
0/003	4/64	31/236	3	93/709	بین گروهی
		6/727	307	2065/262	درون گروهی
			310	2158/971	کل

باتوجه به اطلاعات آمده در جدول 8: چون **F** به دست آمده یعنی مقدار **4/64** از **F** جدول **2/65** در سطح معنی

داری **0/05 = a** و درجه آزادی **3** و **307** بزرگتر است فرض صفر رد می شود و بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت

معنی داری وجود دارد در نتیجه بین بهبود وضعیت روانی ایثارگران یا اعتماد به نفس با توجه به نوع طرح آن ها تفاوت معنی دار وجود دارد. برای مشخص کردن این نکته که تفاوت بین میانگین کدام گروه ها معنی دار است از آزمون تعقیبی شفه استفاده شد.

جدول 9: نتایج آزمون شفه.

گروه ها	میانگین اختلاف	خطای انحراف استاندارد	Sig
کشاورزی	-2/26	0/83	0/019
صنعتی کوچک	-2/11	1/24	0/41
خدماتی	1/61	0/492	@ 0/015
کشاورزی	2/266	0/835	@ 0/019
صنعتی کوچک	0/984	1/35	0/98
خدماتی	0/04	0/711	0/54
کشاورزی	2/1	1/25	0/41
صنعتی	0/54	1/35	0/98

0/98	2/1	0/5	خدماتی
@ 0/015	0/5	1/6	خدماتی کشاورزی
0/54	0/7	-1/04	صنعتی
0/98	1/2	-/504	تعاونی

جدول 9: نتایج آزمون شفه نشان می دهد بین میانگین بعد روانی افرادی که از طرح های کشاورزی استفاده کرده اند با گروه کشاورزی و خدماتی تفاوت معنی دار وجود دارد.

جدول 10: خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس مقایسه انواع طرح های اشتغال زا در دست یابی به هدف ایجاد و تداوم اشتغال

دراپارگران

Sig	F	MS	df	SS	
سطح معنی داری	آمار آزمون	میانگین مجذورات	درجه آزاد	مجموع مجذورات	منابع تغییر
0/066	2/418	2/02	3	6/061	بین گروهی

		0/835	307	256/498	درون گروهی
			310	262/559	کل

باتوجه به اطلاعات آمده در جدول 10: چون **F** به دست آمده (**2/418**) از **F** جدول 2/65 در سطح معنی داری

0/05 = α و درجه آزادی **3** و **307** کوچکتر است فرض صفر تأیید می شود و بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت

معنی داری وجود ندارد، در نتیجه بین تداوم اشتغال ایثارگران با توجه به نوع طرح آن ها تفاوت معنی دار وجود

ندارد.

جدول 11: خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس مقایسه انواع طرح های اشتغال زا در دست یابی به هدف اقتصادی در ایثارگران.

Sig	F	MS	df	SS	
	آمار آزمون	میانگین مجذورات	درجه آزاد	مجموع مجذورات	منابع تغییر
0/726	0/438	3/127	3	9/381	بین گروهی
		7/138	307	2191/352	درون گروهی

			310	2200/733	کل

باتوجه به اطلاعات آمده در جدول 11: چون F به دست آمده یعنی مقدار 0/438 از F جدول 2/65 در سطح معنی

داری $\alpha = 0/05$ و درجه آزادی 3 و 307 کوچکتر است فرض صفر تأیید می شود و سطح معنی داری 0/726 گویای همین

امراست بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معنی داری وجود ندارد در نتیجه بین بهبود وضعیت اقتصادی ایثارگران با توجه

به نوع طرح آن ها تفاوت معنی دار وجود ندارد .

جدول 12: تی تست میزان دستیابی ایثارگران به هدف در بعد روانی (اعتماد به نفس) باتوجه به جنسیت آن ها.

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	جنسیت
df	T	Sig	S.D	Mean		
309	2/70	0/007	2/64284	15/5789	247	مرد
			2/61743	14/5781	64	زن

جدول 12: چون (تی) محاسبه شده (2/70) سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ با درجه آزادی 309 بزرگتر از (تی) جدول (1/64)

است بنابراین در میزان افزایش اعتماد به نفس ایثارگران با توجه به جنسیت آن ها تفاوت معنی دار وجود دارد. و میزان اعتماد به نفس ایثارگران مرد بیشتر از زنان می باشد.

جدول 13: تی تست میزان دستیابی ایثارگران به هدف افزایش بعد اجتماعی طرح های اشتغال زا با توجه به جنسیت آن ها.

درجه آزادی	تی	سطح معنی دار	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	جنسیت
df	T	Sig	S.D	Mean		
309	0/86	0/39	2/63127	7/0567	247	مرد
			2/67405	6/7344	64	زن

جدول 13: چون (تی) محاسبه شده 0/53 سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ با درجه آزادی 309 کوچکتر از (تی) جدول (1/64)

است بنابراین در بعد اجتماعی ایثارگران با توجه به جنسیت آن ها ، تفاوت معنی دار وجود ندارد.

جدول 14- تی تست میزان دستیابی ایثارگران به هدف افزایش بعد اقتصادی طرح های اشتغال زا با توجه به جنسیت آن ها.

درجه	تی	سطح	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	جنسیت
آزادی		معنی دار				
df	T	Sig	S.D	Mean		
309	0/53	0/59	1/83266	12/3036	247	مرد
			1/99379	12/1563	64	زن

جدول 14: چون (تی) محاسبه شده 0/53 سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ با درجه آزادی 309 کوچکتر از (تی) جدول (1/64)

است بنابراین در بعد اقتصادی ایثارگران با توجه به جنسیت آن ها تفاوت معنی دار وجود ندارد.

جدول 15: تی تست میزان دستیابی ایثارگران به هدف در بعد ایجاد اشتغال، طرح های اشتغال زا با توجه به جنسیت آن ها.

درجه	تی	سطح	انحراف معیار	میانگین	فراوانی	جنسیت
آزادی		معنی دار				
df	T	Sig	S.D	Mean		

309	/44	0/15	0/91716	3/6397	247	مرد
	1		0/92461	3/4531	64	زن

جدول 15: چون (تی) محاسبه شده 0/53 سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ با درجه آزادی 309 کوچکتر از (تی) جدول (1/64)

است بنابراین در بعد اشتغال، ایثارگران با توجه به جنسیت آن هاتفاوت معنی دار وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری:

باتوجه به نتایج به دست آمده از تحلیل توصیفی داده ها ، وام های اشتغال در زمینه تداوم و فعالیت های شغلی در حد

متوسط ، به اشتغال پایدار و دائم منجر شده است، 62/5 درصد پرداخت وام ها به طرح های خدماتی، 12/5 درصد طرح های

کشاورزی و 25 درصد طرح های تعاونی و خصوصی بوده اند و تحلیل استنباطی داده ها در بعد ایجاد اشتغال صرف نظر از نوع طرح ها و ام های اشتغال در زمینه ایجاد اشتغال این وضعیت را تأیید می نماید و نتیجه این تحقیق با نتایج تحقیق قاسمی نژاد (1384)، واعظی (1383) کردی (1367)، شرزه ای و قطمیری (1367) توکلی (1385) هماهنگ است.

در بعد اقتصادی بر اساس آمار توصیفی 25 درصد خیلی زیاد، 25 درصد متوسط و 50 درصد در حد کم اعتقاد داشته اند که طرح های اشتغال در وضعیت اقتصادی و بهبود معیشتی خانواده ی شهدا، جانبازان و ایثارگران بهبودی داشته و تحلیل استنباطی داده ها در بعد اقتصادی معنا دار بوده و علی رغم نوع طرح ها طرح های اشتغال زا در دست یابی به اهداف خود در این بعد با توجه به آمار توصیفی در حد متوسط موفق بوده است و نتیجه این تحقیق در این بعد با نتایج تحقیق قاسمی نژاد (1384)، پرهیزگار (1371) واعظی (1383) هماهنگ است.

در بعد روانی 75 درصد در حد مقیاس زیاد و خیلی زیاد باعث ایجاد اعتماد به نفس و ایجاد ارزش شده با توجه به تحلیل استنباطی داده ها بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معنا داری وجود دارد نتایج آزمون حاکی از این است که طرح های اشتغال زا در دست یابی به اهداف روانی یعنی ایجاد افزایش اعتماد به نفس موفق بوده است و در نتیجه بهبود وضعیت روانی ایثارگران با توجه به نوع طرح ها متفاوت می باشد. برای مشخص کردن این نکته که تفاوت بین میانگین کدام گروه ها معنی دار است، از آزمون تعقیبی شفه استفاده شد. نتایج آزمون شفه نشان می دهد بین میانگین بعد روانی افرادی که از طرح های کشاورزی استفاده کرده اند با گروه خدماتی تفاوت معنی دار وجود دارد. طرح های اشتغال زا در دست یابی به یکی از اهداف

خود یعنی ایجاد اعتماد به نفس موفق بوده است و میزان اعتماد به نفس ایثارگران مرد بیشتر از زنان می باشد. نتیجه این تحقیق در این بعد با نتایج مطالعات صبوری (1377). لطف آبادی. (1378) هماهنگ است.

در بعد اجتماعی 87 درصد در حد مقیاس زیاد و خیلی زیاد باعث ایجاد روابط اجتماعی امید به زندگی و انگیزش پیشرفت شده باتوجه به تحلیل استنباطی داده ها در بعد اجتماعی بین میانگین های مورد مقایسه تفاوت معناداری وجود دارد و نتایج آزمون حاکی از این است که طرح های اشتغال زا در دست یابی به اهداف خود در بعد اجتماعی موفق بوده است. در نتیجه بین افزایش میزان روحیه اجتماعی ایثارگران با توجه به نوع طرح آن ها تفاوت معنی دار وجود دارد. برای مشخص کردن این نکته که تفاوت بین میانگین کدام گروه ها معنی دار است از آزمون تعقیبی شفه استفاده شد نتایج آزمون شفه نشان می دهد فقط بین میانگین بعد اجتماعی افرادی که طرح های کشاورزی استفاده کرده اند و گروه خدماتی تفاوت معنی دار وجود دارد. به عبارت دیگر طرح های اشتغال زا با توجه به نوع طرح ها در افزایش روحیه اجتماعی آزمودنی ها تأثیر متفاوت داشته است این نتیجه با نتایج مطالعات صبوری (1377). پرهیزگار (1371) بنی طالب (1383). صفر دوست (1382) هماهنگ است.

بطور کلی این مطالعه نشان می دهد که از دیدگاه مسئولین در میان طرح پرداخت وام و بنگاه های کوچک اقتصادی زودبازده و کار آفرین طرح های خدماتی بیشترین موفقیت را داشته اند و در حد کمی به معیشت خانواده کمک کرده است از میان طرح های آموزشی طرح کارورزی شغلی بیشترین فراوانی را دارد و در حد کمی مؤثر بوده اند و این مورد با مطالعات قبلی همخوانی دارد و همچنین با توجه به اظهارات آزمودنی ها طرح های اشتغال زا در بعد روانی و اجتماعی در سطح زیاد و خیلی زیاد به اهداف خود رسیده اند ولی در بعد ایجاد اشتغال و بعد اقتصادی در حدود 50 درصد به اشتغال دائم و پایدار منجر شده اند.

دفتر مطالعات و تحقیقات

ایف‌آر‌آی

منابع

-
- 1- انصار فومنی، غلام حسین (1383) کلیات راهنمایی و مشاوره. زنجان: انتشارات نیکان کتاب.
 - 2- بنی طالبی سهراب (1383) "وضعیت اشتغال فرزندان شاهد در استان چهارمحال و بختیاری" (طرح پژوهشی چاپ نشده) .
 - 3- پرهیزگار ، مهدی (1371) " بررسی موانع کاریابی و اشتغال جانبازان انقلاب اسلامی شهر تهران" (طرح پژوهشی چاپ نشده) .
 - 4- تقوی ، مهدی (1381). مبانی علم اقتصاد. تهران: انتشارات صنایع ایران.
 - 5- توسلی ، غلامعباس (1382) جامعه شناسی کار چاپ هفتم ، تهران: انتشارات سمت.

6- محمد باقر، توکلی (1385) میزان موفقیت طرح های اشتغال زایی بنیاد شهید و امور ایثارگران استان در دستیابی

به اهداف خود. همدان: " (طرح پژوهشی چاپ نشده).

7- حسینی ، احد (1377) ارزیابی سیاست های اشتغال فرزندان شاهد و طراحی و تبیین مدل اشتغال مؤثر فارغ

التحصیلان دانشگاهی شاغل و دانشجویان سطح کشور .

8- خاکی، غلام رضا (1379) روش تحقیق در مدیریت . تهران: دانشگاه آزاد اسلامی.

9- خزایی ، احمد (1377) اشتغال در جهان سوم ، مسائل و استراتژی ، چاپ اول . تهران: انتشارات سازمان برنامه و

بودجه .

10- سفر دوست ، احد (1382) بررسی و شناسایی راهکارهای حل معضل بیکاری فرزندان شاهد با توجه به

معضلات اقتصادی جامعه در استان گیلان (طرح پژوهشی چاپ نشده).

11- شاه حیدری ، رحمت (1378) بررسی فرصت های شغلی فرزندان شاهد در بخش دولتی و مقایسه آن با بخش

خصوصی در سطح استان تهران (طرح پژوهشی چاپ نشده).

12- شرزده ای، علی و قطمیری، محمد علی (1367) اثرات جنگ بر اقتصاد ایران "مجموعه مقالات بازسازی" شیراز: دانشگاه

شیراز.

13- ربانی، رسول و انصاری، محمد اسماعیل (1384) جامعه شناسی کار و شغل. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.

- 14 - صمدی، سید هادی (1367). تجربه موفقیت آمیز آلمان غربی "مجموعه مقالات بازسازی" شیراز: دانشگاه شیراز.
- 15- صبوری، منوچهر. (1377) جامعه شناسی، چاپ چهارم، (ترجمه). تهران: انتشارات نشر نی.
- 16- علیزاده، محمد (1383) مسایل اجتماعی ایران چاش های اشتغال و بازار کار، چاپ اول تهران. انتشارات آگاه.
- 17- فرهنگ، منوچهر (1367). اقتصاد سیاسی (ترجمه). تهران: سروش.
- 18- فرهادی، غلامعلی (1379). نیروی انسانی، بازار کار و اشتغال. تهران: انتشارات سازمان برنامه و بودجه.
- 19- قاسمی نژاد، فریبا (1384). وضعیت اشتغال فرزندان شاهد دیپلم و فارغ التحصیلان دانشگاهها مقاطع مختلف تحصیلی در استان هرمزگان (طرح پژوهشی چاپ نشده).
- 20- کیاوند، عزیز (1361). اشتغال، توزیع و استراتژی توسعه (ترجمه) چاپ اول. تهران انتشارات سازمان برنامه و بودجه.
- 21- گرانمایه، محمد (1385). راه های ایجاد اشتغال (جزوه ی درسی چاپ نشده) تهران.
- 22- لطف آبادی، حسین (1378). روانشناسی رشد نوجوانی و جوانی. تهران سمت.
- 23- محسنی، منوچهر (1370) مقدمات جامعه شناسی. تهران: چاپ دیبا.
- 24- واعظی، کمال (1383) "ارزشیابی برنامه های بنیاد شهید انقلاب اسلامی از لحاظ تحقق سیاست های خود اتکایی خانواده های شهید" (طرح پژوهشی چاپ نشده).

25- نیاز آذر، کیومرث (1381) نیازها و مسائل نو جوانان و جوانان. تهران: انتشارات فراشناخت اندیشه.

26- نوبخت، محمد باقر (1385) پژوهش های راهبردی در توسعه ای اقتصادی ایران (جلد 2) تهران: مرکز تحقیقات

استراتژی.

27- یاسایی، مهشید (1382). رشد شخصیت. چاپ پانزدهم. تهران: شرکت نشر مرکز.

28- سازمان مدیریت و برنامه ریزی (80 - 84). سالنامه آماری. تهران سازمان مدیریت.

29- بنیاد شهید انقلاب اسلامی (1385) نشریه افضل. تهران: بنیاد شهید. سال دهم. خرداد.

30- بنیاد شهید انقلاب اسلامی (1385) دستور العمل طرح های اشتغال زایی بنیاد. تهران: بنیاد شهید.